

**Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes
sēdes protokols Nr. 9**

Ministru kabinetā, Ministru prezidentu zālē

Rīgā

2015.gada 11.decembrī

Sēdi vada:

Padomes priekšsēdētāja

Laimdota Straujuma

Sēdē piedalās padomes locekļi un to aizvietotāji:

Izglītības un zinātnes ministrija	Mārīte Seile
Veselības ministrija	Guntis Belēvičs
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Kaspars Gerhards
Latvijas Zinātnes padome	Andrejs Siliņš
Latvijas Zinātņu akadēmija	Elmārs Grēns
Pārresoru koordinācijas centrs	Pēteris Vilks
Ekonomikas ministrija	Raimonds Aleksejenko
Finanšu ministrija	Kārlis Eņģelis
Valsts kanceleja	Mārtiņš Krieviņš
Rektoru padome	Gita Rēvalde
Valsts zinātnisko institūtu asociācija	Ivars Kalviņš
Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera	Vitālijs Skrīvelis
Biedrība " <i>Baltic Institute of Research, Tehnology and Innovation</i> "	Andrejs Ērglis
Latvijas Darba devēju konfederācija	Juris Binde
Latvijas Darba devēju konfederācija	Juris Matvejs
Latvijas Pašvaldību savienība	Andra Feldmane
Latvijas Universitāšu asociācija	Leonīds Ribickis
Zemkopības ministrija	Irina Pilvere

Sēdē piedalās uzaicinātās personas:

Latvijas Zinātņu akadēmija	Ojārs Spārītis
Pārresoru koordinācijas centrs	Vladislavs Vesperis
LR Saeima	Ivars Zariņš
Izglītības un zinātnes ministrija	Agrita Kiopa
Izglītības un zinātnes ministrija	Linda Austere
Finanšu ministrija	Boriss Kņigins
Finanšu ministrija	Dina Buse
AS „Attīstības finanšu institūcija Altum”	Dace Tola
Zemkopības ministrija	Ilze Slokenberga
Valsts izglītības attīstības aģentūra	Dita Traidās
Latvijas Universitāte	Indriķis Muižnieks
Rīgas Stradiņa universitāte	Jānis Gardovskis
Rīgas Stradiņa universitāte	Ingrīda Kalviņa
Rīgas Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca	Dainis Krieviņš
Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts	Mārtiņš Rutkis
Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts	Andris Šternbergs
Elektronikas un datorzinātņu institūts	Modris Greitāns
Ārvalstu investoru padome Latvijā	Ģirts Greiškals

Ārvalstu investoru padome Latvijā
Biedrība "Baltic Institute of Research, Tehnology and Innovation"

Ingrīda Kariņa-Bērziņa
Gunta Rača

Protokolē:

Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes
sekretariāta vārdā

Elīna Petrovska

Sēdi sāk plkst. 15.00

1.jautājums
Sēdes atklāšana

(L.Straujuma, I.Zariņš, O.Spārītis, G.Rēvalde)

L. Straujuma: atklāj Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes sēdi un informē par sēdes darba kārtību.

2.jautājums

Sekretariāta informācija par padomes dotajiem uzdevumiem un to īstenošanu

(L.Straujuma, P.Vilks, A.Kiopa, I.Kalviņš, L.Ribickis, M.Greitāns, I.Pilvere, A.Siliņš, A.Ērglis, O.Spārītis, E.Grēns)

A.Kiopa: informēja par padomes dotā uzdevuma – “sadarbībā ar zinātnieku organizāciju pārstāvjiem izstrādāt jaunu aprēķinu formulu zinātnes bāzes finansējuma sadalīšanai, kā pamatkritēriju izvirzot zinātniskās darbības kvalitāti” – izpildi:

Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra sēdē¹ pieņemti grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 12.novembra noteikumos Nr.1316 "Kārtība, kādā aprēķina un piešķir bāzes finansējumu zinātniskajām institūcijām" (turpmāk – noteikumu grozījumi), tostarp paredzot, ka no 2016.gada papildus bāzes finansējumam valsts dibinātajām augstskolām tiks piešķirts zinātnes bāzes finansējums tajās nodarbinātā akadēmiskā personāla – profesoru, asociēto profesoru un docentu – pētnieciskā darba nodrošināšanai, novērtējot tā augstskolu akadēmiskā personāla devumu pētniecībā, kas netiek ņemts vērā zinātnes bāzes finansējuma aprēķinā, tādējādi mazinot izglītības un pētniecības savrupību augstākās izglītības institūcijās. 2016.gada bāzes finansējuma piešķirumā tiks ņemts vērā 2015.gadā augstskolā pētniecībā nodarbinātā akadēmiskā personāla skaits.

I.Kalviņš pauž viedokli, ka, viņaprāt, pieņemtie noteikumu grozījumi nav atbilstoši Zinātniskās darbības likumā noteiktajam, jo likums paredz, ka zinātniskās darbības bāzes finansējums pienākas tiem, kas ir ievēlēti zinātniskajos amatos, bet noteikumu grozījumi paredz, ka tiek piešķirts tiem, kas nav ievēlēti zinātniskajos amatos.

A.Kiopa informē, ka noteikumu grozījumiem šādas pretrunas nav. Tieslietu ministrija arī nav norādījusi uz šādu pretrunu noteikumu izstrādes gaitā.

O.Spārītis Latvijas Zinātņu akadēmijas vārdā iesniedz Ministru prezidentei L.Straujumai vēstuli ar priekšlikumu kopīgi ar Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģijas padomes ekspertu Darba grupu izvērtēt zinātnes administrēšanas struktūras funkcijas un veiktspēju, kā arī rosināt nepieciešamās reformas.

Padome nolemj:

1.Pieņemt zināšanai Izglītības un zinātnes ministrijas sniegto informāciju.

¹ <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40374661&mode=mk&date=2015-11-24>

2. Izglītības un zinātnes ministrijai sadarbībā ar Tieslietu ministriju izvērtēt noteikumu grozījumu atbilstību Zinātniskās darbības likumā noteiktajam attiecībā uz personu loku, ko ņem vērā piešķirot zinātniskās darbības bāzes finansējumu. Izglītības un zinātnes ministrijai nākamajā Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes sēdē sniegt informāciju par izvērtējuma rezultātiem.

3. Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģijas padomes ekspertu Darba grupai sadarbībā ar nozares pārstāvjiem izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, kas optimizētu Latvijas zinātnes stratēģiskās attīstības un administrēšanas sistēmu, nostabilizētu Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģijas padomes, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātņu akadēmijas lomu Latvijas zinātnes organizatoriskajā sistēmā un virzītu tās apspriešanai kādā no tuvākajām Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģijas padomes sēdēm.

3. jautājums

Ārvalstu investoru padomes informācija par intelektuālā īpašuma veicināšanu un aizsardzību

(L. Straujuma, Ģ. Greiškals, I. Kariņa-Bērziņa, K. Eņģelis, A. Ērglis, R. Aleksejenko, A. Feldmane, L. Ribickis, I. Kalviņš, I. Zariņš)

Ģ. Greiškals: informēja klātesošos par ārvalstu investoru ieguldījumu Latvijas tautsaimniecībā un norādīja, ka, šobrīd kokapstrāde, kokrūpniecība ir viena no līderiem Latvijas tautsaimniecībā un rezultatīvie rādītāji starp uzņēmumiem ar ārvalstu kapitālu un vietējo kapitālu ir ļoti līdzvērtīgi. Tas pats būtu attiecināms uz ķīmiju un farmāciju. Lielas atšķirības ir novērojamas lauksaimniecībā, pārtikas ražošanā. Ārvalstu investori apsteidz, piemēram, tādā jomā kā informācijas tehnoloģijas. Ņemot vērā Ārvalstu investoru padomes fokusu uz “*start-up*” investīcijām, Ģ. Greiškals informēja par Baltijas valstu “*start-up*” datiem un investīciju statistiku.

I. Kariņa-Bērziņa: iepazīstināja sēdes dalībniekus ar Ārvalstu investoru padomes Intelektuālā īpašuma veicināšanas un aizsardzības darba grupas secinājumiem 2014. gadā. Latvija tiecas sasniegt uz inovācijām balstītu tautsaimniecību. Intelektuālā īpašuma veicināšana ir vajadzīga, lai radītu potenciālu eksportspējīgām zināšanām un sekmētu valsts konkurētspēju. Uzlabota intelektuālā īpašuma tiesiskā aizsardzība veicinās investīcijas ilgtspējīgās nozarēs.

I. Kariņa-Bērziņa vērsa padomes sēdes dalībnieku uzmanību uz šādiem iespējamiem intelektuālā īpašuma veicamajiem pasākumiem:

- noteikt intelektuālo īpašumu kā valsts politikas virzītājspēku;
- likvidēt leģislatīvos šķēršļus intelektuālā īpašuma aizsardzībai;
- uzlabot intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu;
- pārveidot Patentu valdī par “Intelektuālā īpašuma lietu biroju” Ekonomikas ministrijas pakļautībā;
- mācīt intelektuālā īpašuma lietas skolās, vairojot sabiedrības zināšanas;
- nodrošināt līdzsvaru starp tiesību turētājiem un sabiedrību.

Ministru prezidente L. Straujuma informēja, ka Ārvalstu investoru padomes Latvijā iesniegtās rekomendācijas valsts ekonomikas attīstībai un konkurētspējas paaugstināšanai ir nodotas atbildīgajām ministrijām detalizētai vērtēšanai.

Padome nolemj:

1. Pieņemt zināšanai Ārvalstu investoru padomes sniegto informāciju.
2. Lūgt Ārvalstu investoru padomi, sadarbojoties ar Ekonomikas ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju un Pārresoru koordinācijas centru, izskatīšanai nākamajā Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģijas padomes sēdē iesniegt ziņojumu par iesācējuzņēmumu (“*start-up*”) attīstību.

3.Rīgas Tehniskai universitātei uz nākamo Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģijas padomes sēdi sagatavot prezentāciju par savu pieredzi īstenojot “start-up” projektus, sniedzot arī ieskatu starptautiskā pieredzē.

** Skatīt protokolam pievienoto Ārvalstu investoru padomes prezentāciju „Inovāciju un Investīciju vide Latvijā: Ārvalstu investoru skatījums”.*

4.jautājums

LU, RTU, LLU un biedrības “BIRTI” pārstāvju kopīgs ziņojums par progresu sektorālās investīciju platformas izveidē Eiropas Stratēģisko investīciju fonda atbalsta izmantošanai, sekmējot Latvijas pētniecības un inovācijas projektu izstrādi un tehnoloģiju attīstības un inovācijas infrastruktūras izveidi

(L.Straujuma, L.Ribickis, A.Ērglis, G.Rača, D.Tola, I.Muižnieks, O.Spārītis, I.Zariņš, M.Seile, K.Ēņģelis, V.Skrīvelis, A.Feldmane, I.Kalviņš, M.Krieviņš)

A.Ērglis: informēja klātesošos par Latvijas augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju konkurētspējas platformas koncepciju. Sektorālā investīciju platforma – viens no instrumentiem Latvijas Nacionālajā reformu programmā izvirzīto izaugsmes mērķu sasniegšanai. Lai uzlabotu izglītības, zinātnes un lietišķo pētījumu kapacitāti, tehnoloģiju attīstību un inovāciju, kā arī veicinātu to savstarpējo integrāciju, platformā ir plānoti:

- atbalsta instrumenti (projekta uzņēmumu izveide, līdzfinansējuma vai riska dalīšanas pasākumi investīciju projektiem);
- finanšu instrumenti (aizdevumi, galvojumi, riska kapitāla instrumentu pielāgošana augstākās izglītības un P&A&I² attīstībai);
- ilgtermiņa sadarbības platforma (universitātēm, augstskolām, zinātniskajiem institūtiem, universitāšu slimnīcām un uzņēmumiem tehnoloģiju attīstības un pārneses nodrošināšanai).

Latvijas augstākās izglītības, zinātnes un inovācijas konkurētspējas platformas izmaksas ir paredzētas 578 milj. EUR apmērā, investīcijas izlietojums tiek plānots sekojoši:

- pētniecība, tehnoloģiju attīstība, inovācijas (145,3 milj. EUR);
- izglītība, mūžizglītība (6,7 milj. EUR);
- veselības infrastruktūra (26,8 milj. EUR);
- tehnoloģiju attīstības un inovācijas infrastruktūras izveide, inovatīva uzņēmējdarbība (400 mlj. EUR).

Padome nolemj:

1. Pieņemt zināšanai A.Ērgļa sniegto informāciju.
2. Konceptuāli atbalstīt sektorālās investīciju platformas izveidi Latvijas augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju konkurētspējas attīstībai.
3. Aicināt platformas vadošos partnerus turpināt darbu un kopīgi ar atbildīgajām nozaru ministrijām izveidot 2.punktā minēto platformu, Valsts kancelejai veicot koordinatora lomu.

** Skatīt protokolam pievienoto prezentāciju „Latvijas augstākās izglītības, zinātnes un inovācijas konkurētspējas platforma”.*

5.jautājums

Izglītības un zinātnes ministrijas sadarbībā ar Ekonomikas ministriju sagatavotais ziņojums par plānotajām darbībām attiecībā uz Valsts nozīmes pētījumu centru un Kompetenču centru sadarbību vienotas zinātnes platformas Latvijā ietvaros

(L.Straujuma, A.Kiopa, L.Ribickis, R.Aleksejenko, I.Kalviņš, J.Binde, M.Greitāns, V.Skrīvelis, A.Ērglis, A.Siliņš)

² pētniecība & attīstība & inovācijas

A.Kiopa: informēja par plānotajām darbībām Valsts nozīmes pētniecības centru un Kompetences centru sadarbībai vienotas zinātnes platformas ietvaros.

Katrā Viedās specializācijas jomā vai apakšjomā tiek atbalstīts vismaz viens kompetences centrs:

- Meža nozares kompetences centrs (piem., inovatīvi risinājumi mežsaimniecībai un kokapstrādē);
- Vides, bioenerģētikas un biotehnoloģijas kompetences centrs (piem., inovatīvi risinājumi lauksaimniecībai un pārtikas ražošanai)
- Farmācijas un ķīmijas kompetences centrs, Vides, bioenerģētikas un biotehnoloģijas kompetences centrs (piem., biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija un biotehnoloģijas);
- Latvijas elektrisko un optisko iekārtu ražošanas nozares kompetences centrs (piem., viedie materiāli);
- Latvijas elektrisko un optisko iekārtu ražošanas nozares kompetences centrs (piem., modernas ražošanas tehnoloģijas un inženiersistēmas);
- Transporta mašīnbūves kompetences centrs (piem., aparātbūve);
- IT kompetences centrs (piem., informācijas un komunikāciju tehnoloģijas);
- Vides, bioenerģētikas un biotehnoloģijas kompetences centrs, Transporta mašīnbūves kompetences centrs (piem., viedā enerģētika).

Padome nolemj:

1. Pieņemt zināšanai A.Kiopas sniegto informāciju.

2. Izglītības un zinātnes ministrijai izvērtēt tiesisko regulējumu, un, ja nepieciešams, sagatavot grozījumus tiesību aktos, kas risinātu jautājumu par zinātnisko institūtu un universitāšu juridiskās neatkarības saglabāšanu to apvienošanās gadījumā.

** Skatīt protokolam pievienoto Izglītības un zinātnes ministrijas prezentāciju „Plānotās darbības Valsts nozīmes pētniecības centru un Kompetences centru sadarbībai vienotas zinātnes platformas ietvaros. Paveiktais programmas “Praktiskas ievirzes pētījumi” un “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts” ieviešanai”.*

6. Par specifisko atbalsta mērķu pasākumiem – 1.1.1.1. “Praktiskas ievirzes pētījumi” un 1.1.1.2. “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts”

6.1. jautājums

Izglītības un zinātnes ministrijas informācija par paveikto specifiskā atbalsta mērķa pasākumu 1.1.1.1. “Praktiskas ievirzes pētījumi” un 1.1.1.2. “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts” uzsākšanai

(L.Straujuma, M.Seile, I.Kalviņš, A.Siliņš, D.Traidās, E.Grēns, I.Pilvere, K.Engēlis, L.Ribickis)

M.Seile: iepazīstināja ar paveikto programmas “Praktiskas ievirzes pētījumi” un “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts” ieviešanai un informēja, ka ir panākta konceptuāla vienošanās ar Finanšu ministriju par abu programmu ieviešanas nosacījumiem. Š.g. 22.decembrī Izglītības un zinātnes ministrija Ministru kabineta sēdes dienas kārtībā ir paredzējusi iekļaut Ministru kabineta noteikumu projektus specifiskā atbalsta mērķa pasākumu 1.1.1.1. “Praktiskas ievirzes pētījumi” un 1.1.1.2. “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts” uzsākšanai.

Padome nolemj: pieņemt zināšanai izglītības un zinātnes ministres sniegto informāciju.

6.2. jautājums

Veselības ministrijas informācija par nepieciešamajām investīcijām biomedicīnisko pētījumu un inovāciju infrastruktūras izveidei

(L.Straujuma, G.Belēvičs, A.Kiopa, K.Gerhards, I.Kalviņš, A.Ērglis)

G.Belēvičs: informēja, ka, lai panāktu Latvijas iedzīvotāju veselības stāvokļa būtisku uzlabošanu, un pakāpeniski samazinātos izdevumi ārstēšanai, nepieciešams nodrošināt investīcijas

biomedicīnas un farmācijas nozarē. Pēc Veselības ministrijas ieskatiem, Eiropas Savienības struktūrfondu izmantošanā būtiska līdzekļu daļa speciālas programmas formā būtu novirzāma:

- inovatīvu diagnostikas un ārstēšanas tehnoloģiju izstrādei (ārstēšanas izdevumu samazināšanai);
- efektīvu zāļu vielu ražošanas procesu un gatavo zāļu formu radīšanai un tehnoloģiju pārnesi (augstas pievienotās vērtības produktu ražošanas attīstībai).

Lai nodrošinātu investīciju pieejamību valstij ļoti būtiskās viedās specializācijas jomas "Biomedicīna, medicīnas tehnoloģija, biofarmācija un biotehnoloģija" attīstībai, tiek piedāvāts Veselības ministrijas pārziņā izveidot speciālu Eiropas Savienības struktūrfondu izmantošanas apakšprogrammu inovatīvu diagnostikas un ārstēšanas tehnoloģiju izstrādei (ārstēšanas izdevumu samazināšanai) un efektīvu zāļu vielu ražošanas procesu un gatavo zāļu formu radīšanai un tehnoloģiju pārnesi (augstas pievienotās vērtības produktu ražošanas attīstībai).

Padome nolemj:

1. Pieņemt zināšanai veselības ministra sniegto informāciju.
2. Izglītības un zinātnes ministrijai sadarbībā ar Veselības ministriju papildināt Ministru kabineta noteikumu projektus specifisko atbalsta mērķu pasākumiem – 1.1.1.1. "Praktiskas ievirzes pētījumi" un 1.1.1.2. "Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts", paredzot atbalstu arī jaunu, tai skaitā nekomercializējamu diagnostikas un ārstniecības metožu radīšanai, ja tās tiek reģistrētas Nacionālā veselības dienestā Klīnisko vadlīniju datu bāzē.

* Skatīt protokolam pievienoto Veselības ministrijas prezentāciju „Nepieciešamās ES Struktūrfondu līdzekļu investīcijas biomedicīnisko pētījumu un inovāciju infrastruktūras izveidei”.

7. jautājums Dažādi jautājumi

(L.Straujuma)

L.Straujuma: nākamo Latvijas Pētniecības un inovāciju stratēģiskās padomes sēdi plānot martā, par konkrētu padomes sēdes norises laiku vienojoties ar Ministru prezidentu un par to atsevišķi informējot padomes locekļus.

Sēdi slēdz plkst. 17.10

Padomes vadītāja - Ministru prezidente

L. Straujuma

Protokolēja

E. Petrovska

Vīzas:

I. Skrodele

Ministru prezidenta padomniece

juridiskajos jautājumos

2015. gada __. decembrī

R. Arnītis

6.11.2015

V. Vesperis